

ՆԱՆՈՒՆ ՆԱՅԱՍՏԱԿՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱՅԱՍՏԱԿՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Ը

2009 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՅԻՍԻ 22-ԻՆ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ ՆԱՅԱՍՏԱԿՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԽՈՐՎԱԹԻԱՅԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԵՎ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԿՐԿՆԱԿԻ ՆԱՐԿՈՒՄԸ ԲԱՅԱՌԵԼՈՒ ԵՎ ՆԱՐԿՈՒՄԻՑ ԽՈՒՍԱՓԵԼԸ ԿԱՆԽԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՆԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՆԱՅԱՍՏԱԿՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՆԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱՐՅԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

8 սեպտեմբերի 2009թ.

Նայասարանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Գ. Նարությունյանի (նախագահող), Ն. Դանիելյանի, Ֆ. Թոխյանի, Մ. Թովուզյանի (զեկուցող), Վ. Նովհաննիսյանի, Ն. Նազարյանի, Ռ. Պապայանի, Վ. Պողոսյանի,

համաձայն Նայասարանի Նանրապետության Սահմանադրության 100 հոդվածի 2-րդ կետի, 101 հոդվածի 1-ին կետի, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Նայասարանի Նանրապետության օրենքի 25, 38 եւ 72 հոդվածների,

դռնբաց դատական նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2009 թվականի մայիսի 22-ին Երևանում ստորագրված՝ Նայասարանի Նանրապետության եւ Խորվաթիայի Նանրապետության միջեւ եկամուտների կրկնակի հարկումը բացառելու եւ հարկումից խուսափելը կանխելու մասին համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Նայասարանի Նանրապետության Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Գործի քննության առիթ է հանդիսացել Նայասփանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանին ուղղված Նանրապետության Նախագահի դիմումը՝ մուտքագրված 16.07.2009թ.:

Ուսումնասիրելով սույն գործով զեկուցողի գրավոր հաղորդումը, Նայասփանի Նանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցիչ՝ ՏՏ ֆինանսների նախարարի տեղակալ Ս. Կարայանի գրավոր բացատրությունը, հետազոտելով համաձայնագիրը եւ գործում առկա մյուս փաստաթղթերը, Նայասփանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց .**

1. Խնդրո առարկա համաձայնագիրն ստորագրվել է 2009թ. մայիսի 22-ին՝ Երեւանում: Այն բաղկացած է 28 հոդվածից եւ համաձայնագրի անբաժանելի մաս կազմող Արձանագրությունից:

Նամաձայնագիրը դասվում է ընդհանուր բնույթի հարկային համաձայնագրերի շարքին, որոնք, որպես կանոն, ընդգրկում են հարկման ոլորտում պայմանավորվող պետությունների համագործակցությանը վերաբերող փոխաբնույթ հարցեր:

2. Նամաձայնագրի կնքումը, հիմնականում, հետապնդում է երկու նպատակ՝ բացառել եկամուտների կրկնակի հարկումը եւ այդպիսով նվազեցնել եկամտային հարկերի հետ կապված խոչընդոտների բացասական ազդեցությունը միջազգային առևտրի եւ ներդրումների վրա, ինչպես նաեւ ստեղծել կանխապեսելի եւ կայուն հարկային միջավայր:

Նամաձայնագրով կանոնակարգվում են եկամուտների ստացման երկրում հիմնական եկամտաբեասակների՝ շահաբաժինների, փոկոսների, ժոյակթիների հարկման պայմանները եւ, հարկապես՝ դրույքաչափերը:

3. Նամաձայնագիրը կիրառվում է Պայմանավորվող պետություններից մեկի կամ երկուսի ռեզիդենտ հանդիսացող անձանց նկատմամբ /հոդված 1/:

Ըստ համաձայնագրի 2-րդ հոդվածի՝ նախատեսվում է, որ այն կիրառվելու է Պայմանավորվող պետության կամ իշխանության տեղական մարմինների կողմից եկամտի նկատմամբ կիրառվող հարկերի նկատմամբ՝ անկախ դրանց գանձման եղանակից:

Նամաձայնագրի 2-րդ հոդվածի 3-րդ կետին համապատասխան՝ այն կիրառվում է, հիմնականում, հետեւյալ գործող հարկերի նկատմամբ, այն է՝ շահութահարկ եւ եկամտահարկ:

Նամաձայնագրի մի շարք դրույթներով սահմանված են, մասնավորապես, հարկման հետեւյալ օբյեկտները .

– անշարժ գույքից ստացված եկամուտը /ներառյալ գյուղատնտեսությունից կամ անտառային տնտեսությունից եկամուտը/,

– ձեռնարկատիրական գործունեությունը,

– միջազգային փոխադրումներից՝ ծովային, գեղային, օդային նավերի կամ ավտոմոբիլային փոխադրամիջոցների շահագործումից ստացված շահույթը,

– շահաբաժինները, փոկոսները, ռոյալթին,

– արտիստների եւ մարզիկների գործունեությունից ստացված եկամուտը,

– կենսաթոշակները, պետական ծառայության դիմաց վճարված աշխատավարձը,

– ուսանողին կամ փորձնակին տրված վճարումները,

– այլ եկամուտներ:

4. Նամաձայնագրով Նայաստանի Նանրապետությունը կրում է ֆինանսական պարտավորություններ, ինչը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ Նայաստանի Նանրապետությունը պարտավորվում է Խորվաթիայի Նանրապետության ռեզիդենտների կողմից Նայաստանի Նանրապետությունում ստացված որոշ տեսակի եկամուտները չհարկել կամ հարկել նվազեցված դրույքաչափերով:

Նամաձայնագիրը սահմանափակում է Խորվաթիայի Նանրապետության ձեռնարկության կողմից Նայաստանում իրականացված ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացված շահույթի Նայաստանի Նանրապետության հարկման իրավունքը: Նայաստանի Նանրապետությունը կարող է հարկել այդպիսի շահույթը միայն այն դեպքում, եթե ձեռնարկատիրական գործունեությունն իրականացվում է Նայաստանի Նանրապետությունում տնտեսական գործունեության իրականացման վայրի միջոցով եւ միայն այդ տնտեսական գործունեության իրականացման վայրին վերագրվող շահույթի չափով:

Նամաձայնագրով սահմանափակվում է Խորվաթիայի Նանրապետության ռեզիդենտի կողմից հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող փոկոսները հարկելու՝ Նայաստանի Նանրապետության իրավունքը: Սակայն, եթե փոկոսների փաստացի սեփականատերը Խորվաթիայի Նանրապետության ռեզիդենտ է, ապա Նայաստանում գանձվող հարկը չպետք է գերազանցի փոկոսների համախառն գումարի 10 փոկոսը:

Միաժամանակ, համաձայնագիրը սահմանափակում է նաեւ Խորվաթիայի ռեզիդենտի կողմից հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող ռոյալթիները հարկելու՝ Նայաստանի Նանրապետության իրավունքը: Սակայն Նայաստանի Նանրապետությանը իրավունք է վերապահվում Նայաստանում առաջացող եւ Խորվաթիայի

ռեզիդենտի կողմից փաստացի փնտրվող ռոյալթիները հարկել Նայասպանում, որի դեպքում գանձվող հարկը չպետք է գերազանցի ռոյալթիի համախառն գումարի 5 տոկոսը: Այս դրույթը Նայասպանի Նանրապետության համար լրացուցիչ ֆինանսական պարավորություն է ենթադրում, քանի որ գործող օրենսդրությամբ հայաստանյան աղբյուրներից օտարերկրյա ֆիզիկական անձանց եւ ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց վճարվող տոկոսները հարկվում են 10 տոկոս դրույթաչափով:

Նարկ է արձանագրել, որ Պայմանավորվող պետությունների ռեզիդենտների համար սահմանված արտոնությունները գործելու են փոխադարձության սկզբունքի հիման վրա, ինչը բխում է համաձայնագրի նպատակներից:

Նամաձայնագիրն ամրագրում է նաեւ հարկումից խուսափելը կանխելու կառուցակարգ /հոդված 22/, ինչպես նաեւ երաշխավորում է Պայմանավորվող պետությունների ազգային անձանց նկատմամբ հարկային խտրականության բացառումը /հոդված 23/:

Արդի միջազգային իրավունքին ներդաշնակ համաձայնագրի գործողությունը չի փարաձվում դիվանագիտական ներկայացուցչությունների եւ հյուպատոսական հիմնարկների անդամների նկատմամբ /հոդված 26/:

Նամաձայնագրի եզրափակիչ դրույթները նվիրված են վերջինիս մեկնաբանման կամ կիրառման հետ կապված հնարավոր վեճերի լուծման, տեղեկությունների փոխանակման, ուժի մեջ մտնելու եւ դրա գործողության դադարեցման կարգին ու պայմաններին, ժամկետներին :

5. Խորվաթիայի Նանրապետության հետ կրկնակի հարկման համաձայնագրի կնքումը հնարավորություն կտա զարգացնելու երկու պետությունների միջեւ ապրանքների եւ ծառայությունների շրջանառությունը, կապիտալի, տեխնոլոգիաների, մարդկանց շարժը, կնպաստի փոխադասական կապերի զարգացմանը:

Նամաձայնագրով Նայասպանի Նանրապետության սրանձնած պարավորությունները համահունչ են ՆՆ Սահմանադրության 8 եւ 9 հոդվածների դրույթներին, քանզի կոչված են զարգացնելու կողմերի միջեւ բարիդրացիական, փոխշահավետ հարաբերությունները, ինչպես նաեւ ստեղծելու իրավական բարենպաստ պայմաններ կողմերի համապատասխան սուբյեկտների փոխադասական գործունեության ազատության համար:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից եւ ղեկավարվելով Նայասպանի Նանրապետության Սահմանադրության 100 հոդվածի 2-րդ կետով, 102 հոդվածի առաջին եւ չորրորդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Նայասպանի

Նանրապեղծության օրենքի 63 եւ 64 հոդվածներով, Նայասարանի Նանրապեղծության սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց .**

1. 2009 թվականի մայիսի 22-ին Երեւանում ստորագրված՝ Նայասարանի Նանրապեղծության եւ Խորվաթիայի Նանրապեղծության միջեւ եկամուտների կրկնակի հարկումը բացառելու եւ հարկումից խուսափելը կանխելու մասին համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Նայասարանի Նանրապեղծության Սահմանադրությանը:

2. Նայասարանի Նանրապեղծության Սահմանադրության 102 հոդվածի երկրորդ մասի համաձայն սույն որոշումը վերջնական է եւ ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՆՈՂ

Գ. ՆԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

8 սեպտեմբերի 2009 թվականի
ՄՂՈ-821